

การเผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติ
การจัดทากยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.

การเผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็นของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗ วรรค ๒ บัญญัติให้ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน

ในการนี้ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ โดยสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ดังนี้

๑. หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้จัดทำข้อมูลครอบคลุมเนื้อหาวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกฎหมาย ความจำเป็นที่ต้องมีกฎหมาย การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และมาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ตามกฎหมาย

๒. การรับฟังความคิดเห็นจากส่วนราชการ โดยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้จัดทำข้อมูลความเห็นและข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรี และหน่วยงานของรัฐ ประกอบด้วย สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๓. การรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน โดยสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้เปิดรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบสารสนเทศเว็บไซต์ www.thaigov.go.th ระบบโทรสาร และการยื่นแสดงความคิดเห็นด้วยตนเอง ซึ่งมีประชาชนเข้าอ่านข้อมูล จำนวน ๓,๕๑๔ คน (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐)

๔. รัฐบาลโดยคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะพิเศษ และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ได้นำข้อมูลความเห็นและข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลการสัมมนา เรื่องยุทธศาสตร์ชาติกับการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน ที่จัดโดยคณะกรรมการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน สถาปนิกรูปแห่งชาติ และรายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สถาปนิกรูปประเทศ เรื่อง “การจัดทำ การกำหนด และการขับเคลื่อนกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ” ซึ่งในรายงานได้มีการรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนและส่วนราชการผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคแล้ว เพื่อนำมาประกอบการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.

๕. คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้นำข้อมูลความคิดเห็นของประชาชน ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องจากส่วนราชการ และหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ประกอบการพิจารณาและจัดทำรายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.

ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ได้ดำเนินการภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ โดยการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ การรับฟังความคิดเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ได้รายงานข้อมูลการรับฟังความเห็น เพื่อให้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดำเนินการนำข้อมูลประกอบการพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว จึงขอเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบผลการวิเคราะห์การรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวนี้

การวิเคราะห์ผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.

คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ร่วมกับคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ โดยสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑) การแก้ปัญหาของประเทศที่สำคัญที่สุดคือการพัฒนาคน และการแก้ไขปัญหาทางการศึกษา โดยถือเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าแก้จุดนี้ไม่ได้ก็ไม่สามารถ จะแก้จุดอื่น ๆ ได้เลยเพราะเป็นปัญหาลูกโซ่ที่โยงต่อเนื่องกันหมด จึงอยากให้ทุ่มเทและให้ความสำคัญด้านนี้เป็นอันดับหนึ่ง

- คณะกรรมการการวิสามัญเห็นด้วย ดังนั้น ความในมาตรา ๖ วรรคสอง จึงมีการบัญญัติว่า เป้าหมายการพัฒนาประเทศนั้น จะต้องมีความหมายในด้านคุณภาพและความเป็นอยู่ของประชาชน และด้านบทบาทของรัฐที่มีต่อประชาชนด้วย อันหมายถึงเจตนาในการที่จะพัฒนาคุณภาพของคน

๒) การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ จะต้องสามารถใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน โดยมีเป้าประสงค์ที่สำคัญ คือ การเสริมสร้างให้เกิดเป็นพลังผลักดันของประเทศชาติ

- คณะกรรมการการวิสามัญเห็นด้วย โดยมาตรา ๕ ได้มีการบัญญัติความดังกล่าวไว้แล้ว คือ “มาตรา ๕ ให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันอันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

การกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีก่อนที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนอื่นใด รวมตลอดทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ”

๓) โดยภาพรวมกฎหมายมีความเหมาะสมแล้ว แต่ประเด็นที่สำคัญ คือ ต้องรอคอยให้ผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ถ้าไม่ผ่านจะตกไป ซึ่งเสมือนทำให้แผนยุทธศาสตร์ชาติซึ่งเป็นหลักการในการพัฒนาประเทศในระยะยาวกลายเป็นเรื่องการเมืองไปโดยปริยาย เท่ากับลดความศักดิ์สิทธิ์ของยุทธศาสตร์ชาติ

- คณะกรรมการการวิสามัญเห็นว่าสิ่งสำคัญยิ่งประการหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติ คือ ความชอบธรรม อันเกิดจากการได้รับการยอมรับจากประชาชน ดังนั้น กฎหมายฉบับนี้จึงเน้นไปที่กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ถือเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย คณะกรรมการการวิสามัญจึงเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องเสนอยุทธศาสตร์ชาติต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาด้วย

๔) นายกรัฐมนตรี มีอำนาจมาตรา ๔๔ อยู่แล้ว โดยมีอำนาจและโอกาสในการวางกรอบปฏิรูปประเทศ หลายช่องทางอยู่แล้ว จึงไม่ควรเป็นประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติอีก และคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ไม่ควรมีทหารโดยตำแหน่งมากเกินไปจะทำให้ยุทธศาสตร์ชาติเน้นหนักไปเพียงเรื่องความมั่นคง

- คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นว่า อำนาจของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งได้รับการรับรองจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖๕ นั้น เป็นเพียงอำนาจในช่วงเวลาหนึ่งตามบทเฉพาะกาล คือ ในช่วงก่อนการจะมีคณะรัฐมนตรีชุดใหม่จากการเลือกตั้งเท่านั้น ดังนั้น เมื่อมีคณะรัฐมนตรีชุดใหม่เข้ารับหน้าที่ นายกรัฐมนตรีในฐานะ ผู้นำฝ่ายบริหาร จึงควรเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินยุทธศาสตร์ชาติ จึงสมควรดำรงตำแหน่งประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

สำหรับกรณีจำนวนของทหารในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาตินั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นว่า มิได้มีมากเกินไป เนื่องจากยุทธศาสตร์ชาติต้องมีความครอบคลุมมิติต่าง ๆ ที่หลากหลายรวมทั้งมิติด้านความมั่นคง คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมีจำนวนทั้งสิ้น ๓๕ คน มีสัดส่วนทหาร จำนวน ๕ คน องค์ประกอบหลักของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติที่แท้จริงคือ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ

๕) ขอให้มีการระบุอย่างชัดเจนในเรื่องการเปิดรับฟังความคิดเห็นจะต้องให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย และจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ได้อย่างแท้จริง เนื่องจากในร่างกฎหมายมาตรา ๘ วรรคสอง วิธีการรับฟังความคิดเห็นนั้นกำหนดขึ้น โดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

- คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นด้วยและเห็นว่าคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติควรกำหนดวิธีการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๘ วรรคสอง โดยให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างแท้จริง พร้อมนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นควรนำข้อคิดเห็นนี้เป็นข้อสังเกตเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีด้วย

๖) ขอเสนอความเห็นใน มาตรา ๓ ควรเพิ่มองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นไว้ในความหมายของหน่วยงานของรัฐด้วยเพื่อให้เกิดความชัดเจนไม่ต้องตีความ โดยหมายความว่า หน่วยงานที่เป็นของรัฐไม่จำเป็นจะเป็นส่วนราชการ องค์ประกอบส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และมาตรา ๑๒ (๕) ควรเพิ่มผู้บริหารองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นเป็นกรรมการในข้อนี้ด้วย เนื่องจากเป็นกลุ่มบุคคลที่ใกล้ชิดกับปัญหาของประชาชน เช่น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

- คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นว่าบทนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” นั้น ครอบคลุมถึงองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นแล้ว

สำหรับกรณีการเพิ่มความ “ผู้บริหารองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น” ในมาตรา ๑๒ (๕) นั้น คณะกรรมาธิการเห็นว่า เพื่อให้ผู้บริหารองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วม ในการสะท้อนความคิดเห็นหรือความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริงต่อยุทธศาสตร์ชาติ จึงเห็นสมควรตั้งเป็นข้อสังเกตเพื่อเสนอแนะคณะรัฐมนตรีให้พิจารณาแต่งตั้งผู้บริหารองค์ประกอบ ส่วนท้องถิ่น เป็นกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติในด้านใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามความในมาตรา ๑๖

๗) ไม่เห็นด้วยกับร่างกฎหมายดังกล่าวนี้ และควรปล่อยให้เป็นที่ของคนรุ่นใหม่

- คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ให้ความสำคัญกับบุคคลทุกช่วงวัยให้มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำและดำเนินการยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ตามความในมาตรา ๑๒ วรรคสาม และมาตรา ๑๖ วรรคสอง

๘) ขอให้เร่งรัดและจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง และควรแก้ไขอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ไม่ให้อำนาจสูงสุดในการกำกับดูแลหรือแก้ไขยุทธศาสตร์ชาติได้ รวมทั้งให้กำหนดคุณสมบัติเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนโดยในระหว่างดำรงตำแหน่งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ จะต้องไม่มีตำแหน่งหน้าที่อื่นทั้งในภาครัฐราชการ และในภาคเอกชนหรือภาคธุรกิจ และภายหลังพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการฯ จะต้องไม่ทำงานด้านการเมืองและด้านธุรกิจอย่างน้อย ๑๐ ปี รวมทั้งให้เพิ่มบทบัญญัติในการที่ประชาชนสามารถร่วมลงชื่อเพื่อถอดถอนคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้

- คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นด้วยและเห็นว่า ในส่วนของกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างพระราชบัญญัตินั้น สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้ดำเนินการครบถ้วนแล้ว และสำหรับกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างยุทธศาสตร์ชาติก็จะเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติดำเนินการต่อไป

ในประเด็นอำนาจของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นว่า การดำเนินการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจำเป็นต้องมีผลผูกพันให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามเพื่อให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติสามารถขับเคลื่อนในทางปฏิบัติและบรรลุผลได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งอำนาจของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมิได้เป็นอำนาจโดยเบ็ดเสร็จ หากแต่ได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบและถ่วงดุลจากรัฐสภาด้วย

ในประเด็นการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ที่จะทำให้ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจะต้องไม่มีตำแหน่งหน้าที่อื่นทั้งในภาครัฐราชการ ภาคเอกชน หรือภาคธุรกิจนั้น คณะกรรมาธิการเห็นว่าเนื่องจากองค์ประกอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติต้องการผู้ทรงคุณวุฒิรวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติเข้าร่วมเป็นกรรมการ นอกจากนี้การมีผลประโยชน์ทับซ้อนก็เป็นการกระทำที่ต้องห้ามตามกฎหมายอยู่แล้ว (มาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙)

ในประเด็นการถอดถอนกรรมการยุทธศาสตร์ชาตินั้น รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมิได้บัญญัติให้มีการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ อีกต่อไป ดังนั้น หากเกิดกรณีสมควรเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติคณะรัฐมนตรีอาจมีมติให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถได้ ตามมาตรา ๑๔ (๔) อยู่แล้ว

ในประเด็นเรื่องภายหลังพ้นจากตำแหน่งกรรมการยุทธศาสตร์ชาติแล้ว บุคคลนั้นจะต้องไม่ทำงานด้านการเมืองและด้านธุรกิจอย่างน้อย ๑๐ ปี คณะกรรมาธิการเห็นว่าเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลเกินสมควรและอาจขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.

๑. ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. สำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา ได้นำข้อมูลและผลการรับฟังความคิดเห็นดังต่อไปนี้ มาใช้ประกอบการพิจารณา

๑.๑ สรุปผลการสัมมนา เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติกับการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน ที่จัด
โดยคณะกรรมการการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ

๑.๒ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง “การจัดทำ การกำหนด และการขับเคลื่อนกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ”
และร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ซึ่งสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้มีมติให้ความเห็นชอบ
และได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

๒. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ความเห็น
เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในชั้น
การให้ความเห็นชอบหลักการของร่างฯ โดยคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานของรัฐได้มีความเห็นและข้อสังเกต
ดังต่อไปนี้

๒.๑ กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวง
อุตสาหกรรม ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ และสำนักงานอัยการสูงสุด
เห็นชอบหลักการของร่างฯ โดยไม่มีความเห็นหรือข้อสังเกตเพิ่มเติม

๒.๒ คณะรัฐมนตรีมีข้อสังเกต ดังนี้

(๑) การกำหนดคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ
และกรรมการปฏิรูปในคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน สมควรกำหนดให้มีอายุไม่เกินเจ็ดสิบห้าปีบริบูรณ์

(๒) องค์ประกอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติหรือคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ
แต่ละด้าน ควรเพิ่มเติมให้มีกรรมการโดยตำแหน่งซึ่งมาจากข้าราชการที่มาจากหน่วยงานด้านความมั่นคง
ในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และให้มีข้าราชการหรือบุคลากรภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการ
ในคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติหรือ
แผนปฏิรูปประเทศด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมยิ่งขึ้น

(๓) การกำหนดองค์ประกอบของแผนการปฏิรูปประเทศควรพิจารณาให้สามารถปฏิบัติได้
และเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

(๔) คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านต้องมีการ
ดำเนินการที่มีความเชื่อมโยงกันและมีความครอบคลุมและชัดเจนเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนปฏิรูปประเทศ

ที่ได้ดำเนินการมาก่อนกฎหมายทั้งสองฉบับมีผลใช้บังคับ รวมทั้งควรนำความเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ เช่น คณะกรรมการเตรียมการยุทธศาสตร์ชาติ มาพิจารณาด้วย เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

(๕) เมื่อมีการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติไปแล้วระยะหนึ่ง ควรมีการประเมินผลการดำเนินการควบคู่กับการพิจารณาปัจจัยแวดล้อมที่อาจเปลี่ยนแปลงไปเป็นระยะ ๆ เพื่อนำยุทธศาสตร์ชาติ มาพิจารณาทบทวนให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

๒.๓ **สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี** มีความเห็นเพิ่มเติมว่า ในการจัดหน่วยงานของ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ ควรมีการจัด ให้สอดคล้องรับกับการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) ที่จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบ แห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๖๐ โดยควรให้ครอบคลุมทั้ง ๕ ส่วน ดังนี้

- (๑) การบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์
- (๒) การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี
- (๓) การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
- (๔) การดำเนินการเรื่องความสามัคคีปรองดอง
- (๕) การกำกับดูแลด้านงบประมาณอย่างบูรณาการ

๒.๔ **สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ** มีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) ควรสร้างความเข้าใจให้กับหน่วยงานของรัฐและสาธารณชนเกี่ยวกับลักษณะของ ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศให้ชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนและนำไปแปลงสู่การปฏิบัติได้ รวมถึงนำเสนอความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูป แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล รวมถึงกรอบการจัดสรรงบประมาณประจำปี แผนปฏิบัติราชการ และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกระทรวงและกรม และแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด แผนอำเภอ แผนท้องถิ่น/ชุมชน

(๒) ควรเร่งพัฒนาระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติและ แผนปฏิรูปในรูปแบบของการติดตามประเมินผลการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ สามารถติดตามประเมินผลการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกับแผนในระดับอื่น ๆ ได้ เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานที่แสดงถึง ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบของการดำเนินงาน มุ่งประเมินผลเชิงบูรณาการในทุกมิติ ตั้งแต่ประเด็นการพัฒนา (Agenda) ภารกิจ (Function) และพื้นที่ (Area) และเป็นการติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์ตั้งแต่ก่อน - ระหว่าง - หลังการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การรายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปได้ตามที่ ร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ กำหนด นำไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานในระยะต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) ควรเตรียมความพร้อมในการจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจาก ภาคส่วนต่าง ๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ทั้งในขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็น ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติการจัดทำ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. และในขั้นตอนของการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูป

โดยจัดให้มีการรับฟังความเห็นของประชาชนด้วยวิธีการที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้สะดวกและทั่วถึง และต้องแสดงข้อมูลที่เพียงพอแก่การที่ประชาชนจะเข้าใจและสามารถแสดงความคิดเห็นได้ด้วย

(๔) ควรให้ สชช. แก่ไขพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑

ให้สอดคล้องกับภารกิจงานด้านการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติตามที่ได้รับมอบหมาย โดยปรับบทบาทให้เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการวางแผนที่สามารถชี้นำการพัฒนาได้ในทุกระดับ เป็นหน่วยงานขับเคลื่อนการพัฒนาระดับประเทศ ที่เชื่อมโยงภาค เมือง และชุมชน ประสานบูรณาการระหว่างหน่วยงานราชการ และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศให้แก่ประชาชน มีประสิทธิภาพสูงในการติดตามและประเมินผลตั้งแต่ระดับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ไปจนถึงระดับปฏิบัติและระดับพื้นที่และสามารถประสานให้หน่วยงานรัฐปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและแนวทางของแผนการปฏิรูปและยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๕ สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ มีความเห็นเพิ่มเติมว่า เป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างน้อยต้องมีเป้าหมายในด้านความมั่นคงของประเทศและการให้ความสำคัญกับการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ให้สอดคล้องและสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๖ สำนักงบประมาณ มีความเห็นเพิ่มเติมว่า สมควรให้มีการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. มาตรา ๗ (๔) จาก “วงเงินงบประมาณ” เป็น “วงเงินงบประมาณครอบคลุมทุกแหล่งเงิน” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๓ ของร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ที่บัญญัติ “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานที่เป็นของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือในรูปแบบอื่นใด ...”

๒.๗ สำนักงานศาลยุติธรรม มีข้อเกตุว่า ในการกำหนดสภาพบังคับของแผนการปฏิรูปประเทศและสภาพบังคับของยุทธศาสตร์ชาติ ที่กำหนดให้องค์กรฝ่ายตุลาการมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศและให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยองค์กรฝ่ายตุลาการไม่ได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว อันอาจทำให้แผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระในองค์กรฝ่ายตุลาการ ทั้งในส่วนของพิจารณาพิพากษาคดีและการบริหารจัดการภายในองค์กร ดังนั้น ควรกำหนดให้องค์กรฝ่ายตุลาการมีส่วนร่วมในการพิจารณาแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรฝ่ายตุลาการ ดังนี้

แนวทางที่ ๑ ให้องค์กรฝ่ายตุลาการร่วมกันจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรฝ่ายตุลาการ นำเสนอคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ เพื่อพิจารณารวมเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศต่อไป

แนวทางที่ ๒ ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศนำยุทธศาสตร์ ข้อเสนอแนะ แนวทางหรือแผนการปฏิรูปประเทศในส่วนขององค์กรฝ่ายตุลาการ ซึ่งได้รับข้อมูลจากองค์กรฝ่ายตุลาการแต่ละศาลเป็นหลัก ในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรฝ่ายตุลาการต่อไป

๒.๘ **กระทรวงมหาดไทย** มีข้อสังเกตส่งมาภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติว่า ร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ควรกำหนดให้องค์ประกอบของ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศมีข้าราชการเป็นกรรมการโดยตำแหน่งหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีจำนวน ตามความเหมาะสมและความเกี่ยวข้องกับการปฏิรูปในแต่ละด้าน เพื่อให้การปฏิรูปประเทศเกิดการบูรณาการจาก ทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

๒.๙ **กระทรวงยุติธรรม** มีข้อสังเกตส่งมาภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติดังนี้

(๑) มาตรา ๑๔ ของร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ กำหนดองค์ประกอบของกรรมการปฏิรูปซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรภาคเอกชนหรือภาคประชาสังคม ที่มีความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ ซึ่งเมื่อพิจารณาโครงสร้างการดำเนินงานและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ แล้วจะเห็นว่า คณะกรรมการมีความสำคัญในการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ อย่างมาก แต่อย่างไรก็ดี ร่างพระราชบัญญัตินี้มิได้บัญญัติถึงกระบวนการสรรหา การได้มาของบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้าใจกลไกการมีอยู่ของคณะกรรมการและมีส่วนร่วมหรือ โอกาสในการร่วมกันปฏิรูปประเทศ จึงเห็นควรที่จะได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการได้มาซึ่งคณะกรรมการ ปฏิรูปประเทศ ทั้งในส่วนคุณสมบัติ หลักการสรรหา หรือกระบวนการได้มาของกรรมการไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ หรือกำหนดขึ้นในกฎหมายลำดับรอง

(๒) มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ ของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. กำหนดมาตรการในกรณีมีการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท แบ่งออกเป็น สองกรณี ได้แก่ กรณีที่หนึ่ง สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาพิจารณารายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปีแล้ว เห็นว่า หน่วยงานของรัฐไม่ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท ให้สถานนั้นมีมติส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเห็นว่าข้อกล่าวหาไม่มูล ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งให้ผู้นั้น พักราชการหรือพักงาน หรือสั่งให้ออกจากราชการ หรือออกจากงานไว้ก่อน หรือสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง และกรณีที่สอง เมื่อปรากฏต่อคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่า หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ หรือแผนแม่บท ให้แจ้งต่อหน่วยงานนั้นทราบถึงความไม่สอดคล้องและขอเสนอในการแก้ไขปรับปรุง หากหน่วยงาน ไม่แก้ไขปรับปรุงหรือไม่แจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติรายงานต่อคณะกรรมการ ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการ หรือแจ้งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาดำเนินการ ตามอำนาจและหน้าที่ต่อไป หากหน่วยงานของรัฐนั้นไม่ดำเนินการ ให้ถือว่าเป็นการจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจ ขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมาย และให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการ ต่อไป ซึ่งเงื่อนไขในการส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งสองกรณียังกล่าวนั้น ยังไม่มีกลไกเพียงพอและ เหมาะสมในการตรวจสอบกลั่นกรองการดำเนินการของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐว่าเป็นการจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือ ใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ไต่สวนและวินิจฉัยกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งในการยุติธรรม หรือความผิดที่เกี่ยวข้องกันเท่านั้น โดยมีบทกำหนดโทษตามประมวล กฎหมายอาญาเท่านั้น ดังนั้น การกำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีความผิดและโทษตามพระราชบัญญัตินี้

จึงไม่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ นอกจากนี้ มาตรการดังกล่าวยังเป็นมาตรการที่ไม่ได้สัดส่วน เนื่องจากความสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่น ๆ อาทิ งบประมาณ บุคลากร เทคโนโลยีสารสนเทศ สถานการณ์ของโลกหรือสถานการณ์ของประเทศและบริบทของสังคมอีกหลายประการประกอบด้วย ซึ่งควรได้พิจารณาให้รอบคอบ

๒.๑๐ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้แจ้งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ส่งมาภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติ ดังนี้

(๑) กรณีตามมาตรา ๒๕ ที่ระบุให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐให้แล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลาหนึ่งปี และมาตรา ๒๙ ที่ระบุให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาและมีมติให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาตินั้น เห็นว่า กรอบระยะเวลาดังกล่าว ควรมีความยืดหยุ่น ไม่ควรมีสภาพบังคับเด็ดขาด และสมควรกำหนดกรอบการขยายระยะเวลาดังกล่าวตามความยากง่ายหรือความซับซ้อนของคดีด้วย

(๒) กรณีตามมาตรา ๒๖ ที่ระบุว่า ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามวรรคสอง โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐจงใจไม่ปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวไม่ชัดเจนว่ามีสภาพบังคับในทางวินัย ทางอาญา หรือทั้งทางวินัยและทางอาญา เนื่องจากการกระทำที่เป็นความผิดทางอาญา จะต้องมียุติประสงค์ประกอบเกี่ยวกับเจตนาของผู้กระทำความผิด ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการตีความ จึงเห็นสมควรกำหนดขอบเขตหรือความหมายของคำว่า “โดยไม่มีเหตุอันสมควร” ไว้ให้ชัดเจน และควรที่จะกำหนดข้อยกเว้นความรับผิดชอบดังกล่าวในกรณีที่การไม่ดำเนินการนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัย

(๓) กรณีตามมาตรา ๒๙ ที่ระบุให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยว่า มติของคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยให้ฟังข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามที่ปรากฏในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญนั้น เห็นว่า บทบัญญัติมาตราดังกล่าวไม่สมควรที่จะกระทบต่อความเป็นอิสระของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะไต่สวนและวินิจฉัยตามที่รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด

๓. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้พิจารณาความเห็นและข้อสังเกตดังกล่าวแล้ว ได้พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมร่างฯ ในแต่ละประเด็น สรุปได้ดังนี้

๓.๑ ร่างมาตรา ๑๑ (การแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติ) ได้แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติตามรอบระยะเวลาในร่างมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง โดยกำหนดให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจัดให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติทุกห้าปี เพื่อให้เป็นไปตามข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีที่เห็นว่าควรมีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติเมื่อมีการดำเนินการไประยะหนึ่งแล้ว

๓.๒ ร่างมาตรา ๑๒ (องค์ประกอบและคุณสมบัติของกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ) ได้แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติให้มีรองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการคนที่สาม และให้มีกรรมการโดยตำแหน่งซึ่งมาจากข้าราชการที่มาจากหน่วยงานด้านความมั่นคง รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติให้มี

อายุไม่เกินเจ็ดสิบห้าปี โดยกำหนดให้การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว ให้คำนึงถึงความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และความหลากหลายของช่วงอายุด้วย เพื่อให้เกิดความเหมาะสมยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ตามข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรี

๓.๓ ร่างมาตรา ๑๕ (หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ) เพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในการกำกับดูแลการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้มีความเชื่อมโยงระหว่างคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านตามข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรี

๓.๔ ร่างมาตรา ๑๖ (การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ) เพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมหรือภารกิจขององค์กรอิสระ ให้แต่งตั้งผู้แทนจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการด้วย เพื่อให้องค์กรฝ่ายตุลาการและองค์กรอิสระเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณายุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว ทั้งนี้ ตามข้อสังเกตของสำนักงานศาลยุติธรรม

๓.๕ ร่างมาตรา ๒๘ (บทเฉพาะกาล) แก้ไขเพิ่มเติมบทเฉพาะกาล โดยได้เพิ่มให้มีการนำความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดองมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติในวาระเริ่มแรกตามข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรี

